

ACHTERGROND

MUSEUM DE ZWARTE TULP

KARAKTERISERING

Museum de Zwarte Tulp is onze roepnaam. Officieel heten wij stichting Museum voor de Bloembollenstreek. Het museum is van start gegaan in 1985. Jaarlijks trekken we rond de 10.000 bezoekers.

Wij zijn een streekmuseum, maar we voeren een thema van nationaal –zo niet internationaal– belang. Dat thema is de Hollandse bloembollencultuur, met de tulp als icoon bij uitstek. Het zijn de bollenvelden die samen met de Keukenhof in het voorjaar miljoenen toeristen uit de hele wereld naar ons land lokken. Ons museum is het enige echte museum over de bloembollencultuur.

Onze museale benadering berust op twee pijlers: we presenteren zowel een cultuurhistorisch als een kunstgerelateerd verhaal.

We vertellen de geschiedenis van de bloembollencultuur in Nederland, vanaf het ontstaan tot vandaag, maar ook met een kijkje naar de toekomst. Er is een goede samenwerking gerealiseerd met het onderwijs in de regio.

We exposeren aan bloembollen gerelateerde kunst. Daarbij gaat het in belangrijke mate om beeldende kunst (schilderijen en prenten), en om glas en keramiek. Naast de vaste opstelling hebben we elk jaar diverse tentoonstellingen met externe bruiklenen.

DOELSTELLING

In de statuten van Stichting Museum voor de Duin- en Bollenstreek is de doelstelling als volgt omschreven: "De stichting heeft ten doel het bewaren, conserveren en voor het publiek toegankelijk maken van zaken en documenten met betrekking tot de geschiedenis van de bloembollencultuur en al hetgeen daarmee samenhangt, een en ander in de ruimste zin van het woord."

COLLECTIE

Museum De Zwarte Tulp beschikt over een unieke collectie materialen en (kunst)voorwerpen van en over de bloembollenteelt en de ermee verweven cultuurhistorie in de Duin- en Bollenstreek. De collectie omvat ongeveer 15000 objecten bestaande uit gereedschappen, werktuigen, voorwerpen en preparaten van planten (ziektkundig) onderzoek, meubilair, kunstobjecten en voorwerpen van kunstnijverheid, boeken en documentatiemateriaal, prenten, foto's, dia's, films en video's.

Enkele speciale deelcollecties verdienen een aparte vermelding. Het betreft *Collectie Witte Zwaan*, *Collectie Lefeber*, *Collectie Nieuwenhuis*, *Collectie Wyler-Meijer* en *Collectie Josefine Boers*. De eerstgenoemde drie collecties heeft het museum in langdurige bruikleen. De laatste twee zijn schenkingen. *Collectie Witte Zwaan* bestaat uit meer dan 80 kunstwerken, waarvan er altijd 50 of meer in het museum te bezichtigen zijn. De schilderijen, werken op papier en voorwerpen van kunstnijverheid daterend vanaf de 17de eeuw hebben allemaal een relatie met voorjaarsbloeiende bolgewassen. *Collectie Lefeber* betreft de nalatenschap van veredelaar D.W. Lefeber die wordt beheerd door Stichting D.W. Lefeber Memory 1894-1979. De collectie is een aanvulling op het verhaal over het veredelen en vermeerderen van tulpen en laat zien hoe de export naar Rusland op gang is gebracht. *Collectie Nieuwenhuis* bevat meer dan 700 historische botanische prenten van bol- en knolgewassen van de 16de tot de 20ste eeuw.

De omvangrijke *collectie hyacintenglazen van Marianne Wyler-Meijer* is na haar overlijden door haar echtgenoot Hans Wyler aan Museum De Zwarte Tulp geschonken. Een deel van deze collectie wordt

permanent tentoongesteld in het Prentenkabinet.

Collectie Josefine Boers bestaat uit 291 krokuspotten. Ruim 200 krokuspotten zijn na haar overlijden geschonken aan Museum De Zwarte Tulp. Later is de collectie uitgebreid met extra schenkingen door de erfgenamen van Josefine Boers.

Alle niet tentoongestelde objecten zijn op dit moment ondergebracht in depots.

Objecten die binnen het beleid van het museum geen actieve rol spelen worden langdurig in bruikleen aangeboden aan andere musea of aan bedrijven in de Duin- en Bollenstreek. Verschillende bedrijven, zoals De Loft Lisse, Woonstichting Vooruitgang in Sassenheim en Steenberg Advocaten Voorhout hebben hiervan gebruik gemaakt. Voor alle (grote) objecten die niet meer zullen of kunnen worden tentoongesteld wil het museum een nieuw onderkomen vinden.

Museum De Zwarte Tulp beschikt over het registratieprogramma Moebius dat in eerste instantie bedoeld is voor intern gebruik. Registratie en documentatie vormen de basis van goed collectiebeheer. Aan het optimaliseren van de data wordt gewerkt. Het is bedoeling dat delen van de collectie worden ontsloten via de website van het museum.

TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

De thematiek van de tijdelijke tentoonstellingen staat altijd in relatie tot de bloembollencultuur en/of (bol)bloemen.

Het museum streeft ernaar door het jaar heen drie tentoonstellingen te organiseren.

PUBLIEKSBEGELEIDING

Parallel aan tijdelijke tentoonstellingen worden er workshops en lezingen aangeboden. Op aanvraag biedt het museum rondleidingen aan, waarvoor veel belangstelling bestaat.

EDUCATIE

In samenwerking met Cultuureducatiegroep Zuid-Holland zijn door de onderwijscommissie van het museum de lesprogramma's 'Kunst uit je bol' en 'Bloemen en bollen' voor basisscholen samengesteld. De programma's zijn door leerkrachten te boeken via de website van Cultuureducatiegroep. Museum De Zwarte Tulp heeft diverse educatieve programma's ontwikkeld. Met het Fioretti College Lisse is het museum een meerjarig educatief project aangegaan met als doelstelling actieve participatie van de school rond het cultureel erfgoed van Lisse. De jaarlijkse projectweek 'De Zwarte Tulp' is het resultaat van deze samenwerking. Daarnaast biedt het museum voor kinderen twee speurtochten aan.

FINANCIËN

De inkomsten van Museum De Zwarte Tulp omvatten de volgende posten: Entreegelden, educatie, onderwijs, activiteiten zoals rondleidingen, workshops en lezingen, zaalverhuur, verhuur VVV Lisse, opbrengst museumcafé, opbrengst museumwinkel, de jaarlijkse bijdragen van Gildeleden en Vrienden, donaties en giften.

Voor specifieke projecten zet het museum een fondsenwervingstraject uit.

GILDE EN VRIENDEN VAN DE ZWARTE TULP

In de context maar onafhankelijk van het museum opereren het Gilde van de Zwarte Tulp en de vereniging Vrienden van de Zwarte Tulp.

Het Gilde bundelt ruim 170 bedrijven en organisaties die het museum (met donaties) ondersteunen.

Bij de Vrienden gaat het om ca. 150 individuele personen die via een contributie hun betrokkenheid tot uitdrukking brengen.

Zij genieten van voordelen zoals speciale uitnodigingen en korting op artikelen in de museumwinkel.

ANDERE ACTIVITEITEN IN HET MUSEUM

In het gebouw van het museum is ook VVV Lisse gevestigd. Bezoekers van het museum en van VVV Lisse worden vanaf dezelfde balie te woord gestaan.

Het museum is aangewezen als 'Huis der Gemeente', wat betekent dat er huwelijken kunnen worden voltrokken.

Museum De Zwarte Tulp fungeert als bijzondere locatie voor bedrijfsuitjes, recepties, en kinderpertijetjes met een culturele inslag. Het museum is ook geschikt voor brainstormsessies, workshops, presentaties en lezingen. Ook Gildeleden maken hiervan gebruik.

Het museum werkt samen met diverse cateraars.